

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

96. Difficul. confess. femin. tollitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

nisi patientissimæ industriæ robur omne exercuisset Riccius, de salute illius actum erat. diuinandi artem, prædictionum tam certo calu- tanto quæstu lacrorum; tanta potentiorum gratia, & fama populorum exercuerat tandiu, vt consuleretur tanquam oraculum; hinc ille animum obstinabat, meræ sagacitatis esse quicquid faceret, nec transilire lineas Philosophiæ naturalis ex signis præsentibus ventura indicantis, cum tamen ad hoc superstitiosa, & semimagica adhiberet, fuso Astrologiæ obducta. Grandis meriti decus fuit Magistri sui rationibus cedentem, eurare cum arte, summisque illius opibus, diuini hominis famam quandam longinqua, & futura, quod est Dei solius, velut præsentia cernentis. Exinde animo, vt mente ritè comparatus, die Matthæi Apostoli, nouam è sacro balneo vitam; nouum nomen ducit; Paulus nominatur; atque vt primam edat, & nobile fidelitatis suæ documentum, triduo integro bibliothecam suam purgat; libros omnes quæ scriptos, quæ typis excusos, damnatæ scientiæ arcana pacta, experimenta, & regulas complexos in captas confertit (ingens annorum complurium, rarus, & sumptuosus labor) partem illorum alteram in domus area, palam cremat; partem ad nos mittit in Christianorum oculis cremandam; illam vt intelligerent Ethnici nihil se in posterum interrogandum de occultis, quorum prædictiones vltro igni damnasset, hanc vt certiores faceret Christianos nunquam repetiturum illas artes, quas vt maximè veller, actis in cinerem earum instrumentis, non posset. Sacrificij huius igne, & carissimarum sibi rerum, tantum est ignem promeritis diuini spiritus vt de Christi lauacro Christianus simul emergeret, & sanctus, alienæ mox salutis ardore inflammatus parentem decrepitam, vxorem, liberos duos professione Literatos, præceptorem illorum familiamque vniuersam cum mancipiis, Deo lucrificet: in his quidam seruus admonitus vt vel semel sacræ adesset catechesi, correpto furiosè cultro, dextræ sibi digitum abscidit, vociferans, ante sibi cernes ex omni corpore sic frustatim vellendas, quam vt ritus antiqui herus miseratione, suasu, lachrymis ita emolliuit, vt se denique cum vxore diuino lauacro subderet expiandum: ad hæc idem Paulus bonam adium partem in sacellum dicauit, in quo cæterus sacros agebant Christiani, viam quoque ipse morosam & asperam confessionibus feminarum primus complanauit, publico coniugis, matronæ clarissimæ, & eius familiarum exemplo; quas præter necessaria obeundo ritè Sacramento, Latinam quoque precatiunculam scitè docuerat, quæ nostrarum defectu literarum, atque accentuum iis perdifficilis, inuit tamen in vsum aliarum etiam feminarum, ne ab vsu communi Christianorum in Europa tantillum recederent. In sacro epulo liquecebat torus, paratùmque ad illud animum ieiunio pridiano, ieiunio item postredie ad agendas gratias occupabat. Ad quæsum vero animarum tam incitato agebatur, vt fræno in multis egeret, & erat nostris eapropter incitè

96.
n'ficul. con-
fess. femin.
collitur.

Confiteor
Deo, &c.

timè addictus, quod ipsi hoc in vita profiterentur vnum, & agerent; apertebar illis fraudes, & sensus belluinos sectarum Sinensium quibus penitus in conspiciendis tot annos studuerat; cùmque fortè audisset, qui ad Christi fidem, traduceret quempiam; huic plenam à summo Pontif. indulgentiam concedi; exarsit acrius in id opus, emeriturus sibi pœnarum veniam dum Christo animas lucraretur.

Coactus denique Pechino in Prouinciam patriam Huguanensem redire, illic docendo, disputando, baptizando Apostolicum munus sine beato clausit, multis vt fas credere piorum animis stipatus, puerorum maximè, quos inuestigabat sagaci cura, & morti proximo attingebat, nihil ausis parentibus in eo ambigere, quod tantus apud eos vir factitaret.

Sub hæc Manuel Diaz salute Sinensium accensus, suscepto sibi Macai Rectore Caruallio, Sciaocum, Nancianum, & Nanchinum inspicere opem nostris quam posset, ad amplificandam fidem & Neophytorum regimen collaturus; at ne quid rerum illic inexpertus, & locorum inluctus bona mente erraret, vocatur à Riccio Pechinum; auditur de tribus quas lustrarat stationibus nostrorum, & conuenienti præsidio, notatis ab eo occurritur; quæ maioris erant consilij, & auctoritatis, de iis Riccius ad Valignanum refert; sed hic firmus testimonio præsentis Riccij, & consilio opus esse, rogauit maiorem in modum Ine moleste ferret Macaum venire; ignorans videlicet, iniussu Regis Pechino abesse non posse. Scripto igitur, quod vnum poterat, fusiori ac pleno, distinctè Riccius omnia illi explicuit quæ ad promouenda conuersionis magnæ cœpta ingenia, futura vsui, & consilio videbantur; quibus, vtcumque sufficerent, minus contentus Valignanus, statuit ipsemet, centum ferè dierum iter Pechinum conficere, vt publica de re Christiana cognosceret certius, & communicaret cum Riccio; sed viri lenis, & laboribus exhausti fortè propositum mors elisit, cum in proinctu iam ad nauim esset. Prius tamen nouos Riccio in præsens transmisit socios, Lusitanos quinque, tres Italos, lectæ omnes notæ, pridemque Macai paradio virtutum, & linguæ viatico intentos; de mittendis vero ex Europa & India in futurum probatissimos quosque ingenio, & religiosa pietate; Rectorem iis dixit Riccium, ab iure Rectoris Macaensis deinceps solum, vt cui nimis locorum obesser longinquitas, Manuelem Diaz sub Riccio Prouinciarum Australium tribus domibus præfecit, cum potestate Præpositi Aquauixæ ad cooptandos in Societatem Sinenses iuuenes, virtutis à puero, Macai excultæ, parisque ingenij. Iam ex annua illa pensitatione quam vectigali Malacensi ad nostrorum in Sinis sustentationem Rex imperauerat, cum excuti obolus ex auaridis Ministrorum vnguibus non posset, de amicorum pia largitate subsidia iis milit, & quidem manu tam obliqua ne suspicari possent Sinæ Macao venisse, nosque cum Externis communicare annuatim. Prospectum commodè in annos plurimos nostris erat, cum ex illa mi-

H h

96.
V. lignani
generel. pro
Sinens. miss.